

**ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԱԶԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ
ՊԱՏԳԱՄԱՎՈՐ**

0095, ք. Երեւան, Բաղրամյան 19
Հեռ. (374-11)-513-353

**Հայաստանի Հանրապետության
Ազգային ժողովի նախագահին**

Համաձայն Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրության 109-րդ հոդվածի 1-ին մասի և «Ազգային ժողովի կանոնակարգ» Հայաստանի Հանրապետության սահմանադրական օրենքի 3-րդ հոդվածի 1-ին մասի 1-ին կետի և 65-րդ հոդվածի 1-ին մասի՝ օրենսդրական նախաձեռնության կարգով Ձեզ եմ ներկայացնում «Գնումների մասին ՀՀ օրենքում լրացում կատարելու մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքի նախագիծը:

Ազգային ժողովի աշխատակարգի 25-րդ կետի համաձայն գրությանը կցվում են՝

ա) նախագիծը (հիմնական զեկուցող՝ Աղվան Վարդանյան),

բ) նախագծի ընդունման հիմնավորումը, գ) գործող օրենքում փոփոխվող հոդվածի մասին տեղեկանքը,

Խնդրում եմ օրենքի ներկայացված նախագիծը սահմանված կարգով դնել շրջանառության մեջ:

Հարգանքով՝

ԱՐԱՄ ԱՎԱԴԱՆՅԱՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ

ՕՐԵՆՔԸ

«ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ
ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ

Հոդված 1. «Գնումների մասին» 2016 թվականի դեկտեմբերի 16-ի ՀՕ-21-Ն օրենքի 23-րդ հոդվածը լրացնել նոր՝ 2-րդ մասով.

«2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի իմաստով արտակարգ իրավիճակի առաջացման հետևանքով գնման անհետաձգելի պահանջ է համարվում այն ապրանքների (ծառայությունների, աշխատանքների) գնման պահանջը, որն առաջացել է «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված իրավիճակների ի հայտ գալու արդյունքում, իսկ չնախատեսված այլ իրավիճակի առաջացման հետևանքով գնման անհետաձգելի պահանջ է համարվում այն ապրանքների (ծառայությունների, աշխատանքների) գնման պահանջը, որոնք պատվիրատուների՝ տվյալ տարվա պետական (համայնքային) բյուջեի ծախսային ծրագրերով նախատեսված չեն:»:

Հոդված 2. Սույն օրենքն ուժի մեջ է մտնում պաշտոնական հրապարակման օրվան հաջորդող տասներորդ օրը:

ՏԵՂԵԿԱԼՔ

ՕՐԵՆՔՈՒՄ ՆԱԽԱՏԵՍՎԱԾ ԼՐԱՑՄԱՆ ԿԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

Հոդված 23. Մեկ անձից գնումներ կատարելու պայմանները

1. Գնումը կարող է կատարվել մեկ անձից, եթե՝

1) գնման ենթակա ապրանքը, աշխատանքը կամ ծառայությունը հնարավոր է ձեռք բերել միայն մեկ անձից, որը պայմանավորված է նրա հեղինակային և հարակից իրավունքներով, հատուկ կամ բացառիկ իրավունքի առկայությամբ.

2) արտակարգ կամ չնախատեսված այլ իրավիճակի առաջացման հետևանքով ծագել է գնման անհետաձգելի պահանջ և, արտակարգ կամ չնախատեսված այլ իրավիճակից ելնելով, գնման այլ ձևերի կիրառումը ժամկետի առումով անհնար է, պայմանով, որ նման պահանջը հնարավոր չէր օբյեկտիվորեն կանխատեսել.

3) պատվիրատուն, որևէ անձից կատարելով ապրանքների գնում, որոշում է սկզբնական պայմանագրում չներառված, սակայն օբյեկտիվորեն չնախատեսված հանգամանքներից ելնելով՝ սկզբնական պայմանագրի կատարման համար անհրաժեշտ դարձած ապրանքների լրացուցիչ գնում կատարել նույն անձից, պայմանով, որ՝

ա. լրացուցիչ ապրանքների պայմանագիրը հնարավոր չէ տեխնիկապես կամ տնտեսապես առանձնացնել սկզբնական պայմանագրից՝ առանց պատվիրատուի համար նշանակալի դժվարություն ստեղծելու, և

բ. դրա գինը չգերազանցի սկզբնական պայմանագրի ընդհանուր գնի 10 տոկոսը: Ընդ որում, միևնույն անձից սույն կետի կիրառմամբ լրացուցիչ գնում կարող է կատարվել մեկ անգամ, իսկ լրացուցիչ ապրանքների գինը չի կարող սահմանվել ավելի, քան նախատեսված է պայմանագրով.

4) գնման գինը չի գերազանցում գնումների բազային միավորը.

5) գնումն իրականացվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքից դուրս:

«2. Սույն հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետի իմաստով արտակարգ իրավիճակի առաջացման հետևանքով գնման անհետաձգելի պահանջ է համարվում այն ապրանքների (ծառայությունների, աշխատանքների) գնման պահանջը, որն առաջացել է «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված իրավիճակների ի հայտ գալու արդյունքում, իսկ չնախատեսված այլ իրավիճակի առաջացման հետևանքով գնման անհետաձգելի պահանջ է համարվում այն ապրանքների (ծառայությունների, աշխատանքների) գնման պահանջը, որոնք պատվիրատուների՝ տվյալ տարվա պետական (համայնքային) բյուջեի ծախսային ծրագրերով նախատեսված չեն:»:

ՀԻՄՆԱՎՈՐՈՒՄ

ԳՆՈՒՄՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՕՐԵՆՔՈՒՄ ԼՐԱՑՈՒՄ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒ ՄԱՍԻՆ ՕՐԵՆՔԻ ՆԱԽԱԳԾԻ ԸՆԴՈՒՆՄԱՆ

1. Իրավական ակտի ընդունման անհրաժեշտությունը

Նախագծի ընդունումը պայմանավորված է «Գնումների մասին» օրենքի (այսուհետ՝ Օրենք) 23-րդ հոդվածի 1-ին մասում առկա տարընթերցումները վերացնելու և կոռուպցիոն ռիսկերի հնարավորինս սահմանափակման համար համապատասխան իրավական կարգավորումներ սահմանելու անհրաժեշտությամբ:

2. Ընթացիկ իրավիճակը, կարգավորման նպատակը և բնույթը

Նախագծով առաջարկվող իրավակարգավորման նպատակը կայանում է պետական գնումների համակարգում ստվերային, ինչպես նաև կոռուպցիոն ռիսկերի նվազեցմանը, ինչպես նաև իրավական-կարգավորող այնպիսի համակարգի ստեղծմանը նպաստելը, որի դեպքում հնարավորինս կերաշխավորվի պետական գնումներին տնտեսվարող սուբյեկտների մասնակցության արհեստական խոչընդոտների վերացմանը, մեկ աղբյուրից պետական գնումների մեխանիզմի չարաշահման և այդ մեխանիզմի օգտագործմամբ կոռուպցիոն գործարքների իրականացման հնարավորությունների գործնական սահմանափակմանը:

Այս տեսանկյունից Օրենքի 23-րդ հոդվածը բավականին խնդրահարույց է, քանի որ այն թույլ է տալիս պետական (համայնքային) բյուջեների միջոցների հաշվին, շրջանցելով պետական գնումների մրցութային մեխանիզմը, մեկ անձից կատարել գնում՝ գործնականում ցանկացած նպատակով և ցանկացած գումարի շրջանակներում, այն դեպքում՝ երբ մեկ անձից պետական գնումների մեխանիզմը մախատեսված է բացառիկ, այն է՝ չնախատեսված դեպքերի կամ անկանխատեսելի հանգամանքների ի հայտ գալու պարագայում գնման հրատապ պահանջները բավարարելու համար:

Մասնավորապես, Օրենքի 23-րդ հոդվածով նախատեսված են մեկ անձից գնումներ կատարելու 5 հիմքեր, որոնցից 4-ը շատ կոնկրետ են և պատշաճ վերահսկողության

պարագայում չեն կարող «կոռուպցիոն սողանք» ապահովել գնումներ կատարողների համար: Այլ է խնդիրը 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի 2-րդ կետով սահմանված հիմքի պարագայում, ըստ որի՝ գնումը կարող է կատարվել մեկ անձից, եթե. «արտակարգ կամ չնախատեսված այլ իրավիճակի առաջացման հետևանքով ծագել է գնման անհետաձգելի պահանջ և, արտակարգ կամ չնախատեսված այլ իրավիճակից ելնելով, գնման այլ ձևերի կիրառումը ժամկետի առումով անհնար է, պայմանով, որ նման պահանջը հնարավոր չէր օբյեկտիվորեն կանխատեսել.»: Այս առումով «կոռուպցիոն սողանքը» կայանում է «արտակարգ իրավիճակ» և «չնախատեսված այլ իրավիճակ» հասկացությունների խիստ կամային և տարածական մեկնաբանության մեջ (քանի որ Օրենքը չի սահմանում, թե որո՞նք են համարվում արտակարգ կամ չնախատեսված այլ իրավիճակներ), ինչն էլ թույլ է տալիս դրանք օգտագործել մրցույթներից խուսափելու համար:

3. Նախագծով առաջարկվող փոփոխությունները.

«Արտակարգ իրավիճակ» և «չնախատեսված այլ իրավիճակ» հասկացությունների հստակեցման նպատակով առաջարկվում է Օրենքի 23-րդ հոդվածում հստակեցնել նշված հասկացությունները, ընդ որում՝ հիմք ընդունելով և օգտագործելով արդեն իսկ գործող իրավական այլ ակտերով սահմանված հասկացություններն ու մեխանիզմները: Այսպես.

1. Առաջարկվում է որպես «արտակարգ իրավիճակ» ամրագրել այն իրավիճակները, որոնք սահմանված են «Արտակարգ իրավիճակներում բնակչության պաշտպանության մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով, և որոնք, կարծում ենք, որևէ մեկի մոտ տարբերություն առաջացնել չի կարող: Համաձայն այդ օրենքի՝ «արտակարգ իրավիճակը» որոշակի տարածքում կամ օբյեկտում խոշոր վթարի, վտանգավոր բնական երևույթի, տեխնածին, տարերային կամ էկոլոգիական (բնապահպանական) աղետի, համաճարակի, անասնահամաճարակի (էպիզոոտիա), բույսերի և գյուղատնտեսական մշակաբույսերի լայնորեն տարածված վարակիչ հիվանդության (էպիֆիտոտիա), զենքի տեսակների կիրառման հետևանքով ստեղծված իրավիճակն է, որը հանգեցնում է կամ կարող է հանգեցնել մարդկային զոհերի, մարդկանց առողջությանն ու շրջակա միջավայրին՝ զգալի վնասի, խոշոր նյութական կորուստների և մարդկանց կենսագործունեության բնականոն պայմանների խախտման: Առաջարկվում է մեկ անձից գնումը թույլատրել հենց այսպիսի

իրավիճակներից բխող պետական գնումների դեպքում՝ առանց գումարային սահմանափակման:

2. Որպես «չնախատեսված այլ իրավիճակ» առաջարկվում է սահմանել այն իրավիճակները, որոնց հետ կապված գնումներն ի սկզբանե չէին կարող կանխատեսվել և ծրագրավորվել պատվիրատուների համար՝ պետական (համայնքային) բյուջեները կազմելիս և հաստատելիս (քանի որ կանխատեսելի բոլոր իրավիճակների համար պետական անհրաժեշտ գնումները նախատեսվում են համապատասխան մարմինների կամ այլ պատվիրատուների բյուջետային ծրագրերով): Այս պարագայում չնախատեսված հրատապ գնման պահանջն իսկապես օբյեկտիվ բնույթ կունենա, ինչն էլ բնականաբար, պետք է հիմնավորվի այդ նպատակով ընդունվելիք կառավարության որոշման նախագծում, իսկ մյուս կողմից էլ՝ էականորեն կհեշտանա մնաց իրավիճակներում պետական գնումների նկատմամբ վերահսկողության և հնարավոր չարաշահումների ապացուցման հնարավորությունները: